

202102356

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De Minister-President
Minister van Algemene Zaken
Postbus 20001
2500 EA DEN HAAG

**Bestuursondersteuning en
Advisering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
30032257

Uw brief van
20 oktober 2021

Uw referentie
4230527

Bijlagen
1

Datum 26 OKT 2021

Geachte heer Rutte,

Op woensdag 20 oktober deed u mij (met een verwijzing naar een brief met kenmerk 202102313), een informatieverzoek van de informateur, de heer Koolmees, toekomen. Dit verzoek betrof informatie over de vraag welke mogelijke termijnen gehaald moeten worden om de Wet taal en toegankelijkheid, die controversieel is verklaard, in het collegejaar 2022 / 2023 in te kunnen laten gaan.

In de bijlage vindt u de verzochte informatie.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Ingrid van Engelsehoven

Formatievraag WTT

Welke mogelijke termijnen moeten gehaald worden om de Wet Taal en Toegankelijkheid, die controversieel is verklaard, in het collegejaar 2022/2023 in te kunnen laten gaan?

Conclusie

Het wetsvoorstel ligt op dit moment in de Eerste Kamer. Of het wetsvoorstel per collegejaar 2022/2023 in werking kan treden is afhankelijk van het parlementaire proces: de Eerste Kamer dient dan vóór mei 2022 met de inhoud van het wetsvoorstel akkoord te gaan. Om dit mogelijk te maken dienen het wetsvoorstel en de amvb uitdrukkingsvaardigheid en meerwaarde zo spoedig mogelijk niet meer controversieel verklaard te worden. Inwerkingtreding en effectuering van de maatregelen uit de WTT verschillen per onderdeel van de wet. Dit is weergegeven in onderstaande tabel.

Maatregelen	Subonderdeel	Benodigde regelgeving	Inwerking-treding	Eerste effecten
Onderwijstaal	Procedurale waarborgen (o.a. instellingsplan)	Wet	Sept. 2022	Sept. 2022
	Meerwaardecriterium	Wet en taal-amvb I	Sept. 2022	Sept. 2022
	Toets anderstalig onderwijs	Wet en taal-amvb I en II, en onderliggende regelgeving	Sept. 2022	Voor bestaande opleidingen vanaf sept. 2023 bij het eerstvolgende accreditatie-moment ivm overgangsfase. Voor nieuwe opleidingen per sept. 2022.
	Instemmingsrecht OER opleidingscommissie	Wet	Sept. 2022	Sept. 2022
	Registratie instemming en taal	Wet	Nader te bepalen ¹	Nader te bepalen
Uitdrukkings-vaardigheid Nederlands	Uitdrukkingsvaardigheid Nederlands	Wet, taal amvb I, accreditatiekader	Sept. 2022	Mei 2023
Instellings-collegegeld	Maximum EER en minimum niet-EER	Wet en amvb	Sept. 2022	Studiejaar 2023/2024
Capaciteitsfixus	Inspanningsverplichting beperken numerus fixus; Toetsing numerus fixus achteraf; numerus fixus anderstalige trajecten, ² Noodcapaciteitsfixus.	Wet, 2 amvb's en onderliggende regelgeving	Sept. 2023	Deel van de maatregelen per 2023/2024, deel van de maatregelen in latere jaren
Omkeerregeling MBO		Wet en amvb	Augustus 2022	Sept. 2022

¹ Afhankelijk van haalbaarheid uitvoering bij de instellingen, Studielink en DUO. Dit is randvoorwaardelijk voor de invoering van de capaciteitsfixus bij anderstalige trajecten.

² Registratie taal, afhankelijk van haalbaarheid uitvoering bij instellingen, Studielink en DUO. Dit is randvoorwaardelijk voor de invoering van de capaciteitsfixus bij anderstalige trajecten.

Uitvoeringskosten

Voor de uitvoering van de WTT is reeds €300.000 per jaar structureel gereserveerd voor de NVAO. DUO heeft in 2019 een uitvoeringstoets gedaan voor het toen voorliggende wetsvoorstel Taal en Toegankelijkheid. Daar kwamen incidentele uitvoeringskosten van ongeveer €230.000 en structurele uitvoeringskosten van €27.000. Voor deze raming geldt een onzekerheidsmarge van 50%. Het wetsvoorstel is na behandeling in de Tweede Kamer gewijzigd, dus een nieuwe uitvoeringstoets is benodigd. Dit budget is al beschikbaar op de OCW-begroting.

Onderdelen WTT

In de WTT zijn globaal de volgende maatregelen opgenomen:

- Maatregelen met betrekking tot de onderwijstaal
- De plicht voor bekostigde ho-instellingen om de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands te bevorderen
- Instellingscollegegeld, minimum en maximumtarief
- Maatregelen met betrekking tot de numerus fixus
  - o Toetsing numerus fixus (toetsing achteraf)
  - o Numerus fixus anderstalige trajecten
  - o Noodcapaciteitsfixus met betrekking tot niet-EER-studenten
- Omkeerregeling mbo
- Voorschriften arbeidsmarktfixus

Toelichting bij aantal onderdelen

Onderwijstaal en uitdrukkingsvaardigheid Nederlands

Inhoud en doel:

Het wetsvoorstel regelt een aantal waarborgen rondom het verzorgen van het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands, en tevens wordt het zogenoemde 'meerwaardecriterium' geïntroduceerd. Opleidingen en trajecten die meer dan 2/3 van de totale studielast in een andere taal verzorgen op grond van het meerwaardecriterium, dienen de toets anderstalig onderwijs te doorlopen bij de NVAO. Doel van de maatregelen is er voor te zorgen dat instellingen een weloverwogen keuze maken rondom het verzorgen van anderstalig onderwijs. Het wetsvoorstel regelt daarnaast dat bekostigde ho-instellingen zich in het kader van hun werkzaamheden op het gebied van onderwijs op de bevordering van de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands van studenten (zowel Nederlandstalige als anderstalige studenten) richten.

Uitwerking:

De uitwerking van verschillende onderdelen van de taalmaatregelen vindt plaats bij amvb en lagere regelgeving. Taal-amvb I betreft een voorhang-amvb en stelt regels omtrent de bevordering van de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands door bekostigde instellingen, werkt het meerwaardecriterium anderstalig onderwijs uit en bepaalt de gevallen waarin opleidingen uitgezonderd kunnen worden van de toets anderstalig onderwijs. De tweede taal-amvb (geen voorhang) betreft een uitwerking van de toets anderstalig onderwijs (procedure beoordeling nieuwe opleiding, instemming met voorwaarden, intrekking instemming).

Inwerkingtreding en uitvoering:

Bij tijdige inwerkingtreding van de wet en de onderliggende regelgeving, kunnen de taalmaatregelen per 1 september 2022 in werking treden. Voor het verkrijgen van de benodigde instemming van de NVAO voor het verzorgen van een anderstalig traject of een anderstalige opleiding (toets anderstalig

onderwijs) geldt een overgangsfase. Bestaande anderstalige opleidingen dienen de toets anderstalig onderwijs te doorlopen gelijktijdig bij het eerstvolgende accreditatiemoment voor zover die plaats vindt na 12 maanden na inwerkingtreding van de wet.

Voor het onderdeel registratie taal geldt dat in het wetsvoorstel is geregeld dat geregistreerd wordt of instemming is verleend door de NVAO voor het verzorgen van een anderstalige opleiding of een anderstalig traject (meer dan twee derde van de studielast in een andere taal), en voor welke taal instemming is verleend. Dit is tevens relevant voor de maatregel waarin een capaciteitsfixus kan worden gesteld op een anderstalig traject. Dit kan niet per september 2022 worden uitgevoerd, en dient dus later in werking te treden afhankelijk van de beschikbare capaciteit bij DUO.

Instellingscollegegeld

Inhoud:

In het wetsvoorstel wordt geregeld dat een minimumtarief instellingscollegegeld voor EER-studenten, en een maximumtarief voor niet-EER-studenten wordt vastgesteld.

Uitwerking:

De hoogte en berekeningswijze van het maximumtarief instellingscollegegeld voor EER-studenten en het minimumtarief instellingscollegegeld voor niet-EER-studenten moet worden vastgelegd in lagere regelgeving.

Inwerkingtreding en uitvoering:

Op 1 november voorafgaand aan elk studiejaar moet het collegegeld voor het betreffende studiejaar bekend gemaakt worden.

Dat betekent dat het onderdeel instellingscollegegeld alleen per collegejaar 2022/2023 inwerking kan treden indien de WTT en de AMVB instellingscollegegeld vóór 1 november 2021 inwerking zijn getreden. Dat is niet meer mogelijk. Derhalve heeft deze maatregel effect per studiejaar 2023/2024.

Numerus fixus

Doel:

In het wetsvoorstel staan diverse maatregelen omtrent de capaciteitsfixus:

1. Inspanningsverplichting ter voorkoming van numerus fixus. Doel: het aantal opleidingen met een numerus fixus beperken. In het geval van een dreigend of bestaand capaciteitsgebrek, spant het instellingsbestuur zich in door samenwerking met eventueel andere instellingen en werkgevers, een oplossing te vinden voor het dreigende of bestaande capaciteitsgebrek.
2. Toetsing numerus fixus (toetsing achteraf). Doel: ervoor zorgen dat instellingen op een terughoudende manier gebruik maken van het instellen van een capaciteitsbeperking, door een onderbouwing te eisen en de Minister de mogelijkheid te geven het instellen van een numerus fixus te blokkeren, danwel voor een kortere periode in te stellen.
3. Numerus fixus anderstalige trajecten. Doel: het gebruik van de numerus fixus op opleidingen te beperken tot daar waar het noodzakelijk is en verdringing van Nederlandse studenten door niet-EER studenten voorkomen. Nu is het zo dat een numerus fixus op de gehele opleiding van toepassing is. Met het wetsvoorstel krijgen instellingen de mogelijkheid om een fixus van toepassing te laten zijn op alleen het anderstalige traject binnen de Nederlandstalige opleiding.
4. Maximum aantal plekken voor niet EER-studenten. Doel: verdringing van Nederlandse studenten voorkomen door een maximum aantal plekken aan te wijzen voor niet-EER studenten bij opleidingen die al een capaciteitsgebrek hebben. Tevens kan een maximum aantal plekken voor niet-EER studenten worden aangewezen op anderstalige trajecten indien het een Nederlandstalige opleiding betreft die al een capaciteitsgebrek heeft.

5. Noodcapaciteitsfixus met betrekking tot niet-EER-studenten. Doel: indien een instelling wordt geconfronteerd met een plotselinge toestroom van veel niet-EER studenten en hier geen capaciteit voor heeft, kan deze bij wijze van noodrem, alsnog een fixus instellen voor één studiejaar.

Uitwerking:

Deze maatregelen de capaciteitsfixus (inclusief anderstalige trajecten) en de noodremcapaciteitsfixus worden uitgewerkt in een algemene maatregelen van bestuur (amvb).

Uitvoering:

De uitwerking van de AmvB zal naar verwachting een jaar nodig hebben en zal op 1 september 2023 in werking kunnen treden. In het wetsvoorstel staat opgenomen dat de maatregelen na twee studiejaar effectief zullen zijn (dit in verband met verschillende uitvoeringsaspecten). Dat betekent dat deze maatregelen vanaf collegejaar 2025/2026 effect zullen sorteren. De noodremcapaciteitsfixus is het eerstvolgende studiejaar effectief.

Arbeidsmarktfixus

Naast overwegingen ten aanzien van capaciteit kan een beperkte (toekomstige) arbeidsmarkt vraag reden zijn voor het instellen van een fixus. Voor een arbeidsmarktfixus zullen, conform het wetsvoorstel WTT, nadere voorschriften worden vastgesteld om als opleiding met een arbeidsmarktfixus in de ministeriële regeling te kunnen worden opgenomen.